

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสินเชื่อ ธ.ก.ส.สาขาเชียงใหม่

สัมภาษณ์เชิงลึก รายที่ 1

เป็นเกษตรกรปลูกข้าวผู้กู้ เพศหญิง อายุ 38 ปี จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีบุตร 2 คน มารดา 1 คน สถานภาพ หย่า เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. เมื่อ 17 พฤษภาคม 2547 กู้ ธ.ก.ส. ครั้งแรก 50,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำนา ต่อมากู้ครั้งที่สองวงเงิน 150,000 บาท เพื่อลงทุนปรับปรุงบ้านอยู่อาศัย อดีตลูกค้าทำงานบริษัทเอกชนนานสิบปี ปัจจุบันเปิดร้านซ่อมคอมพิวเตอร์ ร้านเกมส์ และอินเทอร์เน็ตร่วมกับสามี (ใหม่) และเลิกประกอบอาชีพการเกษตร ปัจจุบันเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 86,500 บาท และดอกเบี้ย 50,000 บาท ไม่ได้ชำระหนี้ ธ.ก.ส.ติดต่อกันประมาณ 6 ปี ปัจจุบันเข้าโครงการพักชำระหนี้สาเหตุที่กู้ ธ.ก.ส.

1. เชื่อว่า ธ.ก.ส. เป็นสถาบันการเงินของรัฐที่ไม่มีการยึดบ้าน ที่ดิน มีการประนอมหนี้ให้และช่วยเหลือลูกค้าได้ไม่เหมือนธนาคารพาณิชย์อื่นๆ

2. ญาติ พี่น้อง แนะนำให้กู้ ธ.ก.ส. เพราะเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.อยู่แล้ว ที่ผ่านมา 5 ปี เคยกู้ธนาคารกรุงไทย จำนวน 200,000 บาทเพื่อซื้อบ้านที่พักอาศัย โดยผ่อนเป็นรายเดือน เดือนละ 10,000 บาทและชำระได้ทุกเดือน ปัจจุบันชำระหนี้ได้เสร็จสิ้นแล้ว ก่อนที่ธนาคารกรุงไทยจะอนุมัติสินเชื่อ ธนาคารกรุงไทยจะให้ลูกค้าเดินบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ประมาณ 3 เดือน จึงจะยื่นคำขอกู้เงินได้และใช้เวลาในการอนุมัติสินเชื่อประมาณ 1 เดือน โดยใช้ที่ดินที่บ้านเป็นหลักประกัน

ธ.ก.ส. เมื่อเปรียบเทียบธนาคารกรุงไทย ธ.ก.ส. จะมีพนักงานมาติดตามตรวจสอบถึงที่บ้านเป็นประจำประมาณ 3 เดือน/ครั้ง หลังทำสัญญาผู้แตกต่างจากธนาคารกรุงไทยที่รับเงินกู้แล้ว ก็เริ่มชำระหนี้เป็นรายเดือน ตามเงื่อนไขสัญญาผู้ได้เลยแต่ไม่มีพนักงานสินเชื่อแนะนำและติดตามหลังการกู้ ส่วนหนี้ของ ธ.ก.ส. จะมีพนักงานมาติดตามหนี้ประมาณทุกสามเดือน ที่ส่งชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนดเลิกประกอบอาชีพการเกษตร เพราะที่ทำงานเดิมเลิกจ้างพนักงานเนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ ลูกค้าจึงหันมาประกอบอาชีพขายของตามตลาดนัด ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยขายข้าวเหนียว หมูπί้ง น้ำพริกหนุ่ม เสื้อผ้าสำเร็จรูป รายได้ 25,000 บาท/เดือน หักต้นทุน 13,000 บาท หรือ 12,000 บาท หักค่าใช้จ่ายครัวเรือนประมาณ 12,000 บาท (บุตร 2 คน มารดา 1 คน) จึงทำให้รายได้เท่ากับรายจ่ายทุกเดือน ไม่สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้ตามกำหนด ต่อมา ธ.ก.ส. มีนโยบายช่วยเหลือลูกค้าที่มีภาระหนี้เงินกู้โดยมีพนักงานสินเชื่อประชุมให้คำแนะนำ ตนเองจึงเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี ตามนโยบายของธนาคาร ส่วนลูก้าทางในอนาคตพอที่จะ

มีช่องทางที่จะสามารถมีรายได้ผ่อนชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้ เนื่องจากสามีมีอาชีพซ่อมคอมพิวเตอร์และเปิดร้านซ่อมคอมพิวเตอร์ และให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยมีคอมพิวเตอร์ จำนวน 50 เครื่อง มีรายได้ 70,000 บาท/เดือน หักค่าใช้จ่าย 40,000 บาท เหลือ 30,000 บาท และจะพยายามชำระหนี้ ธ.ก.ส. ให้ตรงตามกำหนดตามหลักเกณฑ์ของธนาคารหลังจากพ้นโครงการพักชำระหนี้ 3 ปี และจะใช้บริการสินเชื่อจาก ธ.ก.ส.ต่อไป เนื่องจากพนักงานสินเชื่อให้คำแนะนำที่ถูกต้อง บริการเป็นกันเองเข้าใจลูกค้าเกษตรกรผู้กู้ บริการรวดเร็วโดยจากการสมัครเข้าเป็นลูกค้าและจัดทำสัญญากู้เงินจนถึงได้รับเงินใช้เวลา 15 ทำการ

สัมภาษณ์เชิงลึก รายที่ 2

เกษตรกรผู้กู้ อายุ 64 ปี เพศหญิง จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส มีอาชีพเกษตรกรกรรม โดยทำธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ ประศูด้า และมีอาชีพเสริมในการรับเย็บผ้า นวม โดย มีรายได้ต่อปีโดยประมาณ 850,000 บาท แบ่งเป็นภาคการเกษตร 450,000 บาทต่อปี และนอกภาคเกษตร 400,000 บาทต่อปี เข้ามาเป็นสมาชิกลูกค้าของ ธ.ก.ส. ตั้งแต่วันที่ 26 กันยายน 2546 ซึ่งได้รับการแนะนำจากเพื่อนบ้านในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้งได้รับการทราบข้อมูลเพิ่มเติมจากพนักงานของธ.ก.ส. จากนั้นจึงตัดสินใจเข้าเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. โดยเห็นว่าวัตถุประสงค์ในการกู้เงินสอดคล้องอาชีพ อัตราดอกเบี้ยที่ถูกกว่าสถาบันการเงินอื่นๆ การบริการที่ดีและมีความชัดเจนของพนักงาน ธ.ก.ส. และสถานที่ตั้งใกล้ที่อยู่อาศัยซึ่งมีความสะดวกในการติดต่อ โดยก่อนที่เข้ามาเป็นสมาชิกลูกค้า ธ.ก.ส. เคยเป็นลูกค้ากรุงไทย ในปัจจุบันก็ยังเป็นลูกค้าอยู่แต่ใช้บริการเพียงการรับโอนเงินรายได้ค่าตัดเย็บผ้า นวมเท่านั้นจากผู้ว่าจ้าง

หลังจากการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเพิ่ม และสามารถวางแผนการเงินได้อย่างคล่องตัวในการจัดสรรรายได้ ค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งทราบจำนวนเงินและดอกเบี้ยที่ชัดเจนที่นำส่งในแต่ละงวด

จากการสอบถามด้านความเห็นจุดเด่นของ ธ.ก.ส. คือ การให้บริการที่ดีของพนักงาน การให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจนและเข้าใจ มีความยินดีในการให้บริการ และผ่อนปรนเงื่อนไขได้มาก มีความยืดหยุ่นสูง ในขณะที่ ธนาคารกรุงไทย มีข้อดีที่มีสาขามากและมีบริการเสาร์อาทิตย์ในห้างสรรพสินค้า แต่ในด้านอื่น ธ.ก.ส. มีความโดดเด่นกว่า

ปัจจุบันเป็นหนี้ ธ.ก.ส. เป็นจำนวนทั้งสิ้น 900,000 บาท โดยเป็นเงินกู้ระยะสั้น จำนวน 400,000 บาท และเงินกู้ระยะยาว 300,000 บาท เป็นลูกค้าลูกค้าชั้น AAA+ ประวัติการชำระหนี้ดี ได้รับอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.75 ต่อปี

โดยยืนยันที่จะเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อไป และจะแนะนำผู้อื่นให้ใช้บริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. ด้วย ในปัจจุบัน ธ.ก.ส. มีบริการที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การกู้ยืมเพื่อซื้อเครื่องจักร เครื่องมือในการทำการเกษตร รวมไปถึงการให้บริการสินเชื่อจัดหารถบรรทุกในการขนส่งสินค้าเกษตร ซึ่งตนเองก็มีความสนใจสินเชื่อประเภทนี้เช่นกัน จะใช้บริการสินเชื่อประเภทนี้ในภายหน้า

สัมภาษณ์เชิงลึกครั้งที่ 3

เกษตรกรผู้กู้ อายุ 60 ปี เพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส มีอาชีพเกษตรกรกรรม ทำไร่มันฝรั่ง มีประสบการณ์เป็นระยะเวลา 12 ปี และมีอาชีพรับจ้างเหมาก่อสร้าง ซึ่งมีรายได้ 2 ส่วน คือ ภาคเกษตรกรรมมีรายได้เฉลี่ย 250,000 บาทต่อปี และอาชีพเสริมรายได้แต่ละปีจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการว่าจ้างและขนาดของงาน แต่เฉลี่ย 160,000 บาทต่อปี เข้าร่วมการเป็นสมาชิกของ ธ.ก.ส. ในวันที่ 17 สิงหาคม 2530 ปัจจุบันเป็นระยะเวลา 25 ปี ได้รับการแนะนำจากญาติและจากการเข้ามาสอบถามข้อมูลในครั้งแรกได้รับการบริการคำแนะนำสินเชื่อจากพนักงานที่เป็นกันเอง รู้สึกประทับใจ และอัตราดอกเบี้ยที่เป็น ธ.ก.ส. คิดกับเกษตรกรก็เป็นอัตราที่พอๆ กับธนาคารอื่นๆ โดยก่อนจะเข้ามาเป็นสมาชิกของ ธ.ก.ส. นั้น เคยเข้าร่วมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมาก่อน แต่ในปัจจุบันได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว ด้วยสหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไป หลังจากการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ทำให้มีรายได้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถมีรายได้จากการนำเงินกู้ยืมไปลงทุนเพื่อการเกษตร สร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว สามารถนำไปเป็นค่าใช้จ่ายส่งบุตรสำเร็จการศึกษาระดับกับปริญญาตรี ทั้ง 2 คน

จากการสอบถามด้านความเห็นจุดเด่นของ ธ.ก.ส. คือ การให้บริการที่ดีมากของพนักงาน การให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจนและเข้าใจ มีความยินดีในการให้บริการ การเข้าเยี่ยมชมเยือนของพนักงาน ธ.ก.ส. ถึงบ้าน รวมไปถึงการมีหนังสือแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนต่อเนื่อง ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ที่สำคัญมีการให้ความรู้ แนะนำอาชีพเสริมให้

ปัจจุบันเป็นหนี้ ธ.ก.ส. เป็นจำนวนทั้งสิ้น 900,000 บาท โดยเป็นเงินกู้ระยะสั้น จำนวน 400,000 บาท และเงินกู้ระยะยาว 300,000 บาท ในปัจจุบันได้จัดกลุ่มลูกค้าชั้น AA ได้รับอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี

โดยยืนยันที่จะเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อไป และได้มีโอกาสแนะนำผู้อื่นให้เข้าร่วมบริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. อีกทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยต้องการให้ ธ.ก.ส. เพิ่มช่องทางในการให้บริการในด้าน ตู้ ATM และการให้บริการนอกเวลาตามห้างสรรพสินค้าเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานนอกเวลาทำงาน

สัมภาษณ์เชิงลึกรายที่ 4

เกษตรกรผู้กู้ อายุ 60 ปี เพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส มีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่มันฝรั่ง มีประสบการณ์เป็นระยะเวลา 12 ปี และมีอาชีพรับจ้างเหมาก่อสร้าง ซึ่งมีรายได้ 2 ส่วน คือ ภาคเกษตรกรรมมีรายได้เฉลี่ย 250,000 บาทต่อปี และอาชีพเสริมรายได้แต่ละปีจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการว่าจ้างและขนาดของงาน แต่เฉลี่ย 160,000 บาทต่อปี เข้าร่วมการเป็นสมาชิกของ ธ.ก.ส. ในวันที่ 17 สิงหาคม 2530 ปัจจุบันเป็นระยะเวลา 25 ปี ได้รับการแนะนำจากญาติและจากการเข้ามาสอบถามข้อมูลในครั้งแรกได้รับการบริการและการให้ข้อมูลที่ดีมาจากพนักงานและอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรมกับเกษตรกร โดยก่อนจะเข้ามาเป็นสมาชิกของ ธ.ก.ส. นั้น เคยเข้าร่วมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมาก่อน แต่ในปัจจุบันได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกแล้ว ด้วยสหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไปและไม่ค่อยมีที่ติดตามผล

หลังจากการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ทำให้มีรายได้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถมีรายได้จากการนำเงินกู้ยืมไปลงทุนเพื่อการเกษตร ทำให้สามารถมีรายได้เป็นค่าใช้จ่ายส่งบุตรสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้ง 2 คน

จากการสอบถามด้านความเห็นจุดเด่นของ ธ.ก.ส. คือ การให้บริการที่ดีมาจากพนักงาน การให้ข้อมูลได้อย่างชัดเจนและเข้าใจ มีความยินดีในการให้บริการ การเข้าเยี่ยมชมเยือนของพนักงาน ธ.ก.ส. ถึงบ้านรวมถึงการมีหนังสือแจ้งข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนต่อเนื่อง ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ที่สำคัญมีการให้ความรู้ แนะนำอาชีพเสริมให้

ปัจจุบันเป็นหนี้ ธ.ก.ส. เป็นจำนวนทั้งสิ้น 900,000 บาท โดยเป็นเงินกู้ระยะสั้น จำนวน 400,000 บาท และเงินกู้ระยะยาว 300,000 บาท ในปัจจุบันได้จัดกลุ่มลูกค้าชั้น AA ได้รับอัตราดอกเบี้ย 7.50 ต่อปี

โดยยืนยันที่จะเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อไปและหากมีโอกาสแนะนำผู้อื่นให้เข้าร่วมบริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. อีกทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยต้องการให้ ธ.ก.ส. เพิ่มช่องทางในการให้บริการในด้าน ตู้ATM และการให้บริการนอกเวลาตามห้างสรรพสินค้าเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานนอกเวลาทำงาน

สัมภาษณ์เชิงลึกรายที่ 5

เกษตรกรผู้กู้ อายุ 47 ปี เพศชาย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส มีอาชีพเกษตรกรรม ธุรกิจฟาร์มไข่ไก่ ไม่ทำอาชีพเสริมใด ๆ ทำแต่ธุรกิจฟาร์มไข่ไก่นั้น ซึ่งมีรายได้ 5,500,000 บาทต่อปี เข้าร่วมเป็นสมาชิกลูกค้า ธ.ก.ส. วันที่ 30 ตุลาคม 2549 ได้รับการแนะนำจากพนักงาน ธ.ก.ส. ก่อนเข้าเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. นั้น เคยใช้บริการของธนาคารกสิกรมาก่อน

ในการสอบถามระดับความคิดเห็นของการให้บริการของธนาคารกสิกรนั้น มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหลายรายการ แม้กระทั่งการเสนอกู้ไม่ผ่านยังต้องเสียค่าบริการในการดำเนินการต้องส่งชำระเป็นรายเดือน แต่ด้วยบางเดือนราคาไขตกต่ำแต่ก็ต้องส่งตามงวดที่ได้ทำสัญญาทำให้เดือนนั้น ๆ สถานะทางการเงินขาดสภาพคล่อง แต่สำหรับการให้บริการของ ธ.ก.ส. นั้น ดีกว่าเพราะในการให้กู้ การส่งคืนเงินกู้มีความสอดคล้องกับรายได้ และระยะเวลาในการผ่อนชำระมีความยืดหยุ่นตามรายได้ ที่สำคัญมีการชำระแบบต้นเงินลดดอกเบี้ยลดตาม

โดยจะเห็นได้ว่าข้อดีของ ธ.ก.ส. คือ มีการให้บริการที่ดีของพนักงานและผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่มีความเหมาะสม สามารถมีความผ่อนปรนเงื่อนไขได้มาก รวมไปถึงอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ แต่ระยะเวลาในการให้บริการจำกัดด้วยให้บริการเฉพาะในเวลาปกติ แต่ธนาคารกสิกรมีสาขาที่มาก มีบริการที่ห่างสรรพสินค้าและบริการนอกเวลา รวมไปถึงการให้วงเงินที่สูง ซึ่งในปัจจุบันได้ใช้บริการกับกสิกรเพียงเปิดบัญชีสำหรับการรับโอนเงินระหว่างบัญชีเพื่อการรับโอนเงินค่าจำหน่ายไข่ไก่จากลูกค้าเท่านั้น

ปัจจุบันมีหนี้กับ ธ.ก.ส. เป็นจำนวนเงิน 5,300,000 บาท โดยแบ่งเป็นระยะเวลาสั้นจำนวน 4,000,000 บาท และระยะยาว จำนวน 1,300,000 บาท ปัจจุบันได้จัดชั้นของลูกค้าในระดับ 3A+ พร้อมยืนยันที่จะเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.ต่อไปและเป็นแหล่งเดียวที่จะขอสินเชื่อเพื่อง่ายต่อการบริหารจัดการด้านธุรกิจและสินเชื่อและลดความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราดอกเบี้ยด้วย พร้อมทั้งที่จะแนะนำญาติและคนรู้จักเพื่อให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกต่อไป

สัมภาษณ์เชิงลึกรายที่ 6

เกษตรกรผู้กู้ อายุ 55 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพทำการเกษตร เปิดฟาร์มไก่เนื้อประดู่ดำ และฟาร์มไข่นกกระทา มีรายได้ 600,000 บาทต่อปี เริ่มเข้ามาเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2545 โดยได้รับคำแนะนำจากญาติ ในการตัดสินใจเข้ามาเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. เริ่มต้นจากการเข้ามามีโอกาสฟังพนักงาน ธ.ก.ส. บรรยายแนะนำการเลี้ยงไก่ประดู่ดำเลยเกิดความสนใจ และประกอบกับเลี้ยงไข่นกกระทาอยู่ จึงได้รับคำแนะนำจากญาติ และได้ศึกษาข้อมูลและได้รับความรู้เพิ่มจากพนักงาน ธ.ก.ส. ซึ่งวัตถุประสงค์ในการกู้เงินมีความสอดคล้องกับการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

เคยใช้บริการธนาคารไทยพาณิชย์ โดยก่อนจะเข้ามาเป็นสมาชิก ธ.ก.ส. ได้เปรียบเทียบการบริการซึ่งให้ความเห็นว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีบริการเสริมมากเกินความจำเป็น เช่น บัตรเครดิต ประกันชีวิต ทำให้เบียดเบียนเงินลงทุนในกิจการมากเกินความจำเป็น โดยมีข้อระบียบหากไม่ใช้บริการดังกล่าวจะไม่ได้รับการอนุมัติเงินกู้ แต่สำหรับการให้บริการของ ธ.ก.ส. มีข้อ

ได้เปรียบและให้บริการที่ดีกว่า ในการเสนอประโยชน์ที่มีความพอดี คู่แข่งกับเกษตรกร และสามารถจัดทำวงเงินกู้ตามประเภทของกิจการ ค่าธรรมเนียมก็ไม่แพงจนเกินไป จากการได้เปลี่ยนสถาบันกู้เงินจาก ธนาคารไทยพาณิชย์มาเป็น ธ.ก.ส. ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้นจากการสามารถบริการจัดการกับจำนวนหนี้และการส่งผ่านชำระ อีกทั้งมีเงินลงทุนในการดำเนินงานด้านธุรกิจฟาร์มมากขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น จนได้รับคัดเลือกเป็นเกษตรกรดีเด่นมาก และเข้ารอบระดับประเทศ

ในการเปรียบเทียบข้อดีของธนาคารไทยพาณิชย์นั้น คือ มีสาขาที่มาก มีการบริการตู้ ATM ที่สะดวก มีเครื่องมือที่ทันสมัย แต่ก็ยังเป็นปัจจัยที่ไม่สำคัญมาก แต่สำหรับ ธ.ก.ส. นั้น มีการบริการที่ดีของพนักงาน ตอบทุกข้อซักถามได้ชัดเจน แม้การให้บริการจะมีช่วงระยะเวลาที่จำกัดก็ตาม มีเงื่อนไขที่ผ่อนปรน และดอกเบี้ยก็มีความเป็นธรรม

ปัจจุบันเป็นหนี้ ธ.ก.ส. จำนวน 100,000 บาท เป็นหนี้ระยะสั้น เป็นลูกค้าชั้น AAA+ และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมโดยมีความประทับใจในองค์กรและพนักงาน ธ.ก.ส ในการให้ความรู้ในการในการวางแผนการจัดการฟาร์ม และตอบข้อปัญหาในด้านสินเชื่อได้เป็นอย่างดี และมีการแนะนำสินเชื่อที่มีความเหมาะสมกับธุรกิจฟาร์ม โดยยืนยันที่จะเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อไปพร้อมจะแนะนำผู้อื่นมาใช้บริการของ ธ.ก.ส. อีกด้วย

สัมภาษณ์เชิงลึกครั้งที่ 7

เกษตรกรผู้กู้ เพศชาย อายุ 53 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีสถานภาพสมรสแล้ว มีอาชีพเลี้ยงโคแม่พันธุ์ และเลี้ยงสุกรขุน จากที่ผ่านมาประกอบอาชีพการเกษตรมาหลายอย่าง เช่น ทำนา ปลูกพริก มันสำปะหลัง เริ่มเข้าเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จากการแนะนำของที่ขายตนเอง ซึ่งก่อนที่จะมากู้เงินกับ ธ.ก.ส. เคยเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมาก่อน ต่อมาลาออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์มาสมัครเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. แทน โดยกู้เงินครั้งแรกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงหมูขุน วงเงินกู้ 10,000 บาท ประเภทระยะสั้น ชำระปีเดียวทั้งต้นและดอกเบี้ย สามารถนำเงินกู้อมาสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน มีหนี้กับ ธ.ก.ส. จำนวน 50,000 บาท ประเภทเงินกู้ระยะสั้น นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเกษตร เป็นลูกค้าชั้น AAA+ และเกษตรกรผู้กู้มีตำแหน่งเป็นลูกค้าดีเด่นของสาขาเชียงใหม่อีกด้วย

ได้รับอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.75 ต่อปี การติดต่อกู้เงินกับ ธ.ก.ส. ใช้เวลาเพียง 1 วันทำการเท่านั้น เอกสารประกอบการกู้ไม่ยุ่งยาก ขั้นตอนอนุมัติรวดเร็ว พนักงานสินเชื่อให้คำแนะนำ ชัดเจนและเคยไปตรวจเยี่ยมถึงไร่นาของตนเองอีกด้วย การแจ้งเตือนชำระหนี้จะมีการเตือนล่วงหน้าประมาณ 1 เดือน ตนเองสามารถเตรียมตัวชำระหนี้ได้ทันตามกำหนดทุกครั้ง จึงจะใช้บริการสินเชื่อกับ ธ.ก.ส. ต่อไปพร้อมกับแนะนำญาติพี่น้องให้มาใช้บริการด้วย

สัมภาษณ์เชิงลึก รายที่ 8

เกษตรกรผู้กู้เพศชาย อายุ 47 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส สมาชิกในครัวเรือน 4 คน ประกอบอาชีพเกษตรปลูกไม้ดอก เพื่อจำหน่ายเนื้อที่ 20 ไร่ มีรายได้ต่อปีประมาณ 800,000 บาท และมีรายได้จากการให้เช่าห้องพัก จำนวน 10 ห้อง เข้าเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.เมื่อปีพ.ศ.2545 จากการแนะนำของญาติพี่น้อง โดยคิดที่ผ่านมาลูกค้ากู้เงินธนาคาร วงเงิน 80,000 บาท ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายปลูกกล้วย จำนวน 100 ต้น ใช้หลักประกันจำนองที่สวนลำไยและลูกค้าร่วมกลุ่มค้าประกันร่วมกัน แต่ช่วงปีนั้นประสบปัญหาผลผลิตผลราคาตกต่ำ ทำให้ขาดทุนติดต่อกันหลายปี ไม่สามารถชำระหนี้กับ ธ.ก.ส.ได้ตามกำหนด ต่อมา ธ.ก.ส.مانโยบายช่วงเหลือลูกค้าโดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้เกษตรกร ขยายระยะเวลาการชำระและปรับลดอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับรายได้ทำให้ตนเองสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ปัจจุบันมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รายได้จากการเกษตรและนอกภาคการเกษตรทำให้สามารถชำระหนี้ธนาคารได้ตามหลักเกณฑ์กำหนด เกิดจากการแนะนำของพนักงานที่ให้ความรู้สินเชื่อด้วยความชำนาญเชี่ยวชาญชัดเจน ลูกค้าจึงมีความประทับใจ ปัจจุบัน กู้เงิน วงเงิน 1.2 ล้านบาท แบ่งออกเป็น 1.เงินกู้ระยะสั้น วงเงิน 800,000 บาท 2.เงินกู้ระยะยาว วงเงิน 400,000 บาท มีการชำระหนี้ที่ดี อยู่ในชั้นลูกค้าระดับ AAA+ อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6.75 ต่อปี จากที่ผ่านมากเกษตรกรผู้กู้เคยใช้บริการเงินกู้กับธนาคารกสิกร มาก่อน วงเงินกู้ 100,000 บาท ต้องทำประกันชีวิต เสียค่าธรรมเนียม การกู้ มีค่าใช้จ่ายจำนอง และเงื่อนไขผ่อนชำระรายเดือน ทุกเดือน ลูกค้าไม่สามารถชำระหนี้รายเดือนได้ แต่ปัจจุบันใช้บริการธนาคารกสิกรเรื่องโอนเงินดอกเบี้ยเท่านั้นเนื่องจากมีสาขามากกว่า ธ.ก.ส.ส่วนการใช้สินเชื่อก็เลือก ธ.ก.ส.เป็นลำดับแรกเพราะไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน กู้ง่ายใช้เวลารวดเร็ว ประมาณ 7 วันทำการ ไม่มีค่าธรรมเนียมการขอกู้เงิน พนักงานสินเชื่อดูตรวจเยี่ยมที่สวนดอกไม้สม่ำเสมอ มีความเป็นกันเอง ในภายหน้าหากมีปัญหาเรื่องการชำระคาดว่า ธ.ก.ส.จะช่วยเหลือได้

สัมภาษณ์เชิงลึก รายที่ 9

ผู้กู้เป็นเกษตรกรชาย อายุ 50 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพสมรส มีบุตร 2 คน สมาชิกในครอบครัว 4 คน ประกอบอาชีพทำสวนลำไยอีดอ เนื้อที่ 20 ไร่ และอาชีพรวบรวมลำไยจำหน่าย ปีที่ผ่านมา มีรายได้จากสวนลำไย ประมาณ 1.0 ล้านบาท จากการรวบรวมลำไยจำหน่าย ประมาณ 1.5 ล้านบาท เริ่มเข้าเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 จากการแนะนำของเพื่อนบ้านและเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล กู้ครั้งแรกจำนวน 500,000 บาท เพื่อเป็นค่าลงทุนในการทำสวนลำไย เพื่อลงทุนซื้อพันธุ์ลำไย ติดตั้งระบบน้ำพร้อมอุปกรณ์ ปรับพื้นที่ลุ่มรั้ว เป็นต้น ใช้ที่ดินสวนลำไยเป็นหลักทรัพย์ ผ่อนชำระ 8 ปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี ชำระต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยปี

ละครั้งจนหนี้สัญญาแรกหมด ปัจจุบันมีฐานะมั่นคง เป็นที่เชื่อถือของธนาคาร มีรายได้เพิ่มขึ้น จาก ประสพการณ์การประกอบอาชีพที่มากขึ้นสามารถทำกำไรมากขึ้น ยกเว้นความเป็นอยู่ในชีวิตดีขึ้น ในอดีตก่อนจะมากู้ ธ.ก.ส.เคยกู้ธนาคารกรุงไทยมาก่อนวงเงิน 200,000 บาท จำนวนที่สวนเป็น ประกัน แต่เงื่อนไขการผ่อนชำระที่ต้องชำระหนี้ทุกเดือนทำให้ ตนเองไม่สามารถหารายได้มาชำระ หนี้ได้ตรงตามหลักเกณฑ์ธนาคาร ได้ในบางครั้งเป็นหนี้ค้างหลายงวด ต่อมาจึงมาใช้บริการสินเชื่อ กับ ธ.ก.ส.แต่ใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด ในเรื่องของการโอนเงินเกี่ยวกับธุรกิจค้าขายของ ตนเองเนื่องจากระบบบริการที่ทันสมัย ส่วน ธ.ก.ส.ใช้บริการสินเชื่อมากกว่าเนื่องจากพนักงาน สินเชื่อมีความเป็นกันเอง ใกล้ชิดเหมือนญาติ ตรวจเยี่ยมโครงการถึงที่สม่ำเสมอข้อแตกต่างของ ธนาคารกรุงไทยกับ ธ.ก.ส.คือเรื่องการให้บริการของพนักงาน ซึ่งธ.ก.ส.พนักงานจะมีความรู้ความ ชำนาญเรื่องสินเชื่อ ชัดเจน เป็นกันเองยิ้มแย้มพร้อมให้บริการ เยี่ยมเยียนถึงที่บ้าน ส่วน ธนาคารกรุงไทย จุดเด่นคือติดต่อสาขาได้จำนวนมากกว่า อุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีทันสมัยกว่า ธ.ก.ส.แต่ตนเองจะใช้บริการสินเชื่อกับ ธ.ก.ส.ต่อไป ซึ่งปัจจุบันมีหนี้ กับ ธ.ก.ส. จำนวนเงินกู้ 2.0 ล้านบาท แบ่งออกเป็น 1. กู้ประเภทระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำเกษตร วงเงิน 1.8 ล้าน บาท 2. กู้ประเภทระยะยาว เพื่อลงทุนในการทำเกษตร จำนวน 2.0 แสนบาท สามารถชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้ปกติตามเงื่อนไขธนาคารตลอดมา เป็นลูกค้าชั้น AAA+ ประวัติชำระหนี้ดีมาก ได้รับอัตรา ดอกเบี้ยร้อยละ 6.75 ต่อปี การติดต่อขอสินเชื่อกับ ธ.ก.ส.ใช้ระยะเวลาอนุมัติประมาณ 5 วันทำการ ซึ่งตนเองถือว่ามีขั้นตอนอนุมัติรวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก ใช้เอกสารประกอบไม่มาก ไม่เสียค่าธรรมเนียม ในการใช้บริการสินเชื่อกับ ธ.ก.ส.ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายครัวเรือนได้จำนวนมาก

สัมภาษณ์เชิงลึก รายที่ 10

เกษตรกรปลูกค้าผู้กู้ เพศชาย อายุ 55 ปี เป็นอดีตผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพทำนาข้าว เนื้อที่ 2 ไร่ ปลูกพริกชี้หนู เนื้อที่ 3 ไร่ ปลูกกล้วย พันธุ์อีดอ จำนวน 50 ต้น มีรายได้จากการเกษตรปีละประมาณ 100,000 บาท รายได้จากการรับจ้าง ทั่วไป ประมาณปีละ 50,000 บาท สมาชิกในครัวเรือน 5 คน ประสพการณ์ในการประกอบอาชีพ 20 ปีขึ้นไป ไม่ได้ใช้บริการสินเชื่อธนาคารอื่น เริ่มกู้ ธ.ก.ส.ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 จากการแนะนำของ เพื่อนบ้านและการชักชวนจากญาติพี่น้อง กู้ ธ.ก.ส.ครั้งแรกจำนวนเงินกู้ 30,000 บาท เพื่อนำมาเป็น ค่าใช้จ่ายในการปลูกพริกเนื้อที่ 5 ไร่, ค่าใช้จ่ายปลูกกล้วย 50 ต้น ประเภทเงินกู้ระยะสั้นเพื่อ การเกษตร ส่งชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย กำหนดชำระหนี้ ภายใน 12 เดือน ตัวเองสามารถนำเงินกู้ ไปเป็นทุนทำการเกษตร ส่งชำระหนี้ ธ.ก.ส.ตามกำหนดติดต่อกันหลายปี โดยส่วนมากกู้เพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายในการเกษตร ระยะสั้น ผ่อนชำระไม่เกิน 12 เดือน มาแล้วหลายครั้ง แต่มีกู้เพื่อลงทุนซื้อ

อุปกรณ์การเกษตรเป็นเครื่องสูบน้ำพร้อมอุปกรณ์ จำนวนเงินกู้ 35,000 บาท เมื่อปีพ.ศ.2549 โดย สัญญาผ่อนชำระกำหนด 5 ปี ชำระต้นเงินปีละ 7,000 บาท ชำระดอกเบี้ยต่างหาก อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 8 ต่อปี ตนเองสามารถผ่อนชำระหนี้ได้ตามกำหนดจนเสร็จสิ้น จำนวน 1 ครั้ง หลักประกัน ใช้ โฉนดที่ดินที่นาจำนวน 1 แปลง จำนวนที่บ้านอาศัย จำนวน 1 แปลง เป็นหลักทรัพย์ขอสินเชื่อ การ ติดต่อขอสินเชื่อแต่ละครั้งใช้เวลาไม่เกิน 7 วันทำการ จะได้รับเงินกู้ตามที่ธนาคารนัดไม่มีขั้นตอน ยุ่งยากและไม่เสียค่าธรรมเนียมการบริการ ปัจจุบันเป็นลูกค้า ธ.ก.ส.ชั้น AAA+ ไม่มีหนี้ แต่หากขอ สินเชื่อเงินกู้จะได้รับพิจารณาในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.75 ต่อปี เป็นอัตราดอกเบี้ยที่นับว่า เหมาะสม ไม่สูงกว่าธนาคารอื่นๆ และจะใช้บริการด้านสินเชื่อกับ ธ.ก.ส.ต่อไป และจะแนะนำคน รู้จักให้มาใช้บริการด้วย เพราะ ธ.ก.ส.เป็นธนาคารที่สนับสนุนสินเชื่อด้านเกษตรโดยตรงมีพนักงาน สินเชื่อที่มีความรู้ความชำนาญในด้านสินเชื่อแนะนำได้เข้าใจ ชัดเจน กอปรกับมีความเป็นกันเอง ไกล่ชิดกับลูกค้า ตรวจสอบโครงการถึงนาสวน หากประสบปัญหาเรื่องการชำระหนี้ พนักงานจะ แนะนำเพื่อแก้ไขและผ่อนผันกำหนดชำระหนี้ออกไปโดยไม่เสียประวัติ สถานที่ตั้งของ ธ.ก.ส.อยู่ ไม่ไกลจากบ้าน มีบริเวณจอดรถสะดวกสบาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข

นโยบายและแนวทางการให้สินเชื่อของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

นโยบายธนาคาร

เพื่อมุ่งสู่การเป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาชนบทตามวิสัยทัศน์ของธนาคารในการ เป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัย มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย และการดำเนินงานตามพันธกิจของ ธ.ก.ส. ในการ ให้บริการสินเชื่อ โดยให้โอกาสและดูแลเกษตรกรให้สามารถผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธนาคารจึงกำหนดนโยบายให้การดำเนินงานสินเชื่ออย่างมีคุณภาพ โดยกำหนดนโยบายสินเชื่อและนโยบายด้านความเสี่ยงสินเชื่อ ให้ส่วนงานและสาขาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานสินเชื่อของธนาคาร

นโยบายสินเชื่อ (CREDIT POLICY) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เพื่อมุ่งสู่การเป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัย มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย และเพื่อสร้างความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจในชนบท ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตลอดจนการสนับสนุน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไทย ธ.ก.ส. จึงประกาศนโยบายสินเชื่อ ดังนี้

1. ให้บริการสินเชื่อเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยให้โอกาสและดูแลเกษตรกรให้สามารถผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้บริการสินเชื่อที่เน้นการสร้าง ความมั่นคงและยั่งยืนแก่เกษตรกร โดยจะสร้างสภาพแวดล้อมการดำเนินงานที่เอื้อต่อการสร้างความมั่นคง และยั่งยืนแก่เกษตรกร การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนการพัฒนา ความรู้ความสามารถ และทักษะของพนักงาน ให้สามารถบริการเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะปรับ บริการสินเชื่อให้เหมาะสม
3. จัดสรรเงินให้สินเชื่อไม่น้อยกว่าร้อยละแปดสิบสู่เกษตรกร ทั้งโดยตรงและผ่านสถาบันเกษตรกรเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่ผลิตภัณฑ์ที่มีอนาคตให้ผลตอบแทนคุ้มค่าการลงทุนและระมัดระวังการให้สินเชื่อในผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาการตลาด โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการเกษตรตามแนวทาง ทฤษฎีใหม่ ให้เป็นทางเลือกสำคัญสำหรับเกษตรกรรายย่อย และส่งเสริมให้สถาบันเกษตรกรเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญในชนบท

4. จัดสรรเงินให้สินเชื่อไม่เกินร้อยละสิบ ให้แก่บุคคลทั่วไปและผู้ประกอบการรายย่อย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการผลิตในภาคเกษตรกรรม การจ้างงานและสร้างอาชีพใหม่ในชนบท โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่ต่อยอดมูลค่า และการใช้ประโยชน์จากสินค้าวัตถุดิบที่เกษตรกรผลิตได้ เป็นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ หรือศีลธรรมอันดีงาม และสันติสุขของสังคม รวมทั้งส่งเสริมการผลิตของวิสาหกิจชุมชน การดำเนินงานของสถาบันต่าง ๆ ของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. สนับสนุนการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพระดับราคาสินค้าเกษตร การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และการดำเนินงานตามมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจภาคชนบทของประเทศ

นโยบายความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (CREDIT RISK POLICY) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เพื่อให้กิจการ มั่นคงถาวร สามารถยื่นย้ดรับใช้ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน ธ.ก.ส. จึงประกาศนโยบายความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ดังนี้

1. จัดสรรเงินให้สินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนในการดำเนินงานของลูกค้าให้เหมาะสมกับโครงสร้างเงินทุนของธนาคาร

2. จัดสรรเงินให้สินเชื่อแก่ลูกค้าผู้มีประวัติเครดิตดี ที่ผลิตสินค้าเกษตรซึ่งมีอนาคต ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าการลงทุน และไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ ซึ่ง ธ.ก.ส. ส่งเสริมการลงทุนทำการผลิตก่อนเป็นอันดับแรก

3. ควบคุมทิศทางการเติบโตของเงินให้สินเชื่อให้มุ่งไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญซึ่งมีอนาคตในพื้นที่ที่เหมาะสมกับผลิตผลแต่ละชนิด โดยใช้เครื่องมือประเมินความเสี่ยงของเงินให้สินเชื่อที่เจาะจงตรงประเด็น เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการลงทุนของลูกค้า และป้องกันการเกิดสินเชื่อด้วยคุณภาพ

4. จัดสรรเงินให้สินเชื่อไปยังผู้ประกอบการที่เชี่ยวชาญในธุรกิจ ซึ่งสนับสนุน เกี่ยวข้องการผลิตของเกษตรกร และการจ้างงานในชนบท เพื่อต่อยอดมูลค่าและการใช้ประโยชน์จากสินค้าวัตถุดิบที่เกษตรกรผลิตได้

5. ขยายเงินให้สินเชื่อควบคู่กับการส่งเสริมการออมเงินของลูกค้า เพื่อสร้างความมั่นคงและป้องกันปัญหาทางการเงินของลูกค้า

6. สนับสนุนการเรียนรู้ของลูกค้า การสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้สินเชื่อ วินัยสินเชื่อ และการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มลูกค้าทั้งก่อนและหลังการเป็นลูกค้า เพื่อลดความเสี่ยง ด้านการ

ผลิตและการตลาดของลูกค้า รวมทั้งส่งเสริมให้ลูกค้าและกลุ่มลูกค้ามีส่วนร่วมในการสร้างคุณภาพ
สินเชื่อของกลุ่ม

7. เรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อจากลูกค้าในอัตราที่สัมพันธ์กับความเสี่ยงของเงิน
ให้สินเชื่อตามวัตถุประสงค์การนำเงินไปใช้ คุณลักษณะต่าง ๆ และระดับความน่าเชื่อถือ ของผู้ขอกู้

8. ขยายสินเชื่อเพื่อสร้างรายได้เพิ่มในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำให้มากยิ่งขึ้น เช่น การ
ให้เงินกู้และบริการด้านการค้าประกันต่าง ๆ (Letter of guarantees) โดยใช้เงินฝากค้าประกัน

9. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการให้สินเชื่ออย่างมีคุณภาพ
เพื่อลดความเสี่ยงด้านสินเชื่อ

คุณสมบัติของลูกค้าเงินกู้ด้านเกษตรกรต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นเกษตรกร
2. ต้องบรรลุนิติภาวะ คือมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
3. มีสัญชาติไทย
4. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการประกอบอาชีพมาแล้วพอสมควร
5. มีถิ่นที่อยู่และประกอบอาชีพส่วนใหญ่ในท้องที่การดำเนินงานของสาขามาแล้วไม่
น้อยกว่าหนึ่งปี หากยังไม่ครบหนึ่งปีจะต้องรอเป็นลูกค้าในปีถัดไป

สำหรับผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในเขตการดำเนินงานของสาขา ถึงแม้จะประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่
นอกเขตของสาขาที่ตนขอขึ้นทะเบียน แต่อยู่ในเขตติดต่อกันก็ให้พิจารณารับขึ้นทะเบียนได้ เพื่อ
ความสะดวกในการติดตาม ควบคุม การนัดหมายและการประชุมให้พิจารณาด้วยว่าผู้ขอขึ้น
ทะเบียนตั้งบ้านเรือนอยู่ในหมู่บ้านหรือละแวกเดียวกับลูกค้าเดิม หรือในบรรดาผู้ขอขึ้นทะเบียนรายใหม่

6. เป็นผู้ก่อให้เกิดผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์จากการประกอบอาชีพเพื่อขายในปีหนึ่ง ๆ
เป็นมูลค่าพอสมควร ทั้งนี้ เพื่อให้ธนาคารสามารถพิจารณาการให้กู้เงินได้อย่างเหมาะสมตาม
ความจำเป็นรวมถึงขีดความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้

การพิจารณามูลค่านั้น พิจารณาจากผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ หรือที่คาดว่าจะ
ได้รับในอนาคตตามธุรกิจหรือโครงการที่เสนอมีมูลค่าเพียงพอแก่การชำระหนี้ได้

สำหรับบุคคลที่ต้องการกู้เงินเป็นจำนวนมาก จะต้องวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูล
เกี่ยวกับธุรกิจของผู้ขอขึ้นทะเบียนอย่างรอบคอบ

7. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีชื่อเสียงดี ขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ และรู้จักประหยัด
นอกจากนี้แล้วยังเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ไม่เสพสุราเป็นอาจิม ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผิดกฎหมาย
(การเสพ/จำหน่ายยาเสพติด ฯลฯ) ไม่เล่นการพนันเป็นอาจิม ไม่มัวเมาในอบายมุข ไม่เคยถูก

ลงโทษถึงให้ออกจากธนาคาร ราชการ องค์การของรัฐ หรือสถาบันใด ไม่เคยได้รับโทษจำคุกตาม คำพิพากษา เว้นแต่ความผิดลหุโทษ และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีอาญา เว้นแต่ความผิดลหุ โทษ

8. ไม่เป็นคนวิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือไม่สมประกอบ หากมีความพิการทางร่างกาย แต่ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพก็สามารถรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าได้

9. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว

10. ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าเงินกู้ของธนาคาร

วิธีปฏิบัติงาน

1. การให้เกษตรกรกู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อ เป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพหรือ ฟันฟูการประกอบอาชีพ มีดังนี้

1.1 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น ค่าเมล็ด พันธุ์ พืช ปุ๋ย ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ การเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้การเกษตร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขาย ค่าจ้างแรงงานเกี่ยวกับการเกษตร ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตร เฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร ค่าบริการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น เป็นต้น

1.2 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เช่น เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือจัดหาวัตถุดิบต่าง ๆ อุปกรณ์ ค่าเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายในการ เตรียมเพื่อขาย หรือจัดจำหน่าย ค่าเช่าต่าง ๆ ค่าภาษีอากร ค่าบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน ในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อนำมาผลิตสินค้าสำเร็จรูป ป้อนจ่าย การผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายหรือให้บริการด้านการเกษตร

1.3 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพอย่างอื่น หมายถึง การให้กู้เงิน เพื่อการประกอบอาชีพอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือบริการ โดยไม่คำนึงว่าสินค้าหรือวัตถุดิบที่ นำมาประกอบกันนั้น จะเกี่ยวเนื่องกับการเกษตรหรือไม่ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการผลิต การ จัดการ และการตลาดของกิจการนั้น ๆ เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าโฆษณา ค่าขนส่ง และค่าบริการ เป็นต้น

1.4 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเกษตรกร ในกรณีที่เกิดการผลิตได้รับความเสียหาย จากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง

1.5 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความรู้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้เพื่อการประกอบอาชีพของลูกค้าและบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา อบรม สัมมนา อบรม หรือฝึกงานแก่ลูกค้าและครอบครัว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพของลูกค้าและบุคคลในครอบครัว ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนา หรือปรับปรุงการประกอบอาชีพของครอบครัวให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การอบรมเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช การทำสวนผลไม้ การดูแลผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวการตลาดทางการเกษตร หลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป การจัดการฟาร์ม การสุขาภิบาลสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ขนาดเล็ก การทำบัญชี การก่อสร้าง และช่างฝีมือแรงงานต่าง ๆ เป็นต้น

1.6 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการยกระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมหรือต่อเติมที่อยู่อาศัย ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของเกษตรกรลูกค้า เป็นต้น

2. การให้เกษตรกรกู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าลงทุน (ระยะยาว) ในการประกอบอาชีพหรือฟื้นฟูการประกอบอาชีพ มีดังนี้

2.1 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตหรือเพื่อลดต้นทุนการผลิตซึ่งต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนานกว่าจะได้ผลลัพท์การลงทุน ได้แก่ การให้กู้เงินเพื่อการปรับปรุงทรัพยากรการเกษตร เช่น การปรับปรุงที่ดินเพื่อใช้ในการผลิตการเกษตร หรือการบุกเบิกหรือจัดทำให้ที่ดินใช้ในการเกษตรได้ การปรับระดับพื้นที่ดิน การทำรั้ว การสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ บ่อน้ำ การจัดให้มีเครื่องสูบน้ำ การจัดระบบส่งน้ำ การระบายน้ำ ตลอดจนคัน คูน้ำ ประตูกักน้ำ การทำสวนไม้ยืนต้น การเลี้ยงไหมและสาวไหม การเพาะเลี้ยงกุ้งหรือสัตว์น้ำอื่น ๆ การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการจัดให้มีหรือการปรับปรุงทุ่งหญ้าถาวรหรือระบบน้ำสำหรับสัตว์ การวางรูปแบบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น การซื้อการสร้าง หรือการปรับปรุงปัจจัยการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของผู้กู้ ซึ่งต้องใช้เงินทุนมากและมีอายุการใช้ประโยชน์นาน เช่น เครื่องจักรหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับการเกษตร เรือประมง รวมทั้งอุปกรณ์ การซื้อการสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำสำหรับการเก็บรักษา การแปรรูป การขาย หรือการขนส่งผลผลิตการเกษตรซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น การซื้อ การสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์สำหรับการผลิตวัสดุหรือบริการการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมของผู้กู้ การซื้อที่ดินการเกษตรเพิ่มเติมเพื่อให้มีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพของครัวเรือนตามมาตรฐานอันสมควร หรือเพื่อเพียงพอแก่การดำเนินโครงการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เป็นต้น

2.2 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เช่น เงินกู้เพื่อลงทุนจัดหาสินทรัพย์ประจำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการผลิตหรือแปรรูปหรือเตรียมการผลิตและจำหน่ายหรือการบริการด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม เป็นต้น

2.3 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบอาชีพอย่างอื่น หมายถึง การลงทุนในทรัพย์สินประจำเพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกการเกษตรที่ต้องใช้เวลานานจึงจะได้ผลกักการลงทุน เพื่อยกระดับรายได้ในครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าให้สูงขึ้น เช่น การลงทุนซื้อจักรเย็บผ้า โรงงาน การลงทุนเปิดร้านซ่อมเครื่องยนต์หรือเครื่องจักรกล เปิดร้านขายอาหาร ร้านตัดผมหรือร้านเสริมสวย เป็นต้น

2.4 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ได้แก่ ค่าลงทุนต่าง ๆ ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ในกรณีที่การลงทุนในการประกอบอาชีพได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง

2.5 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการพัฒนาความรู้ ได้แก่ ค่าลงทุนต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพทางการเกษตรหรือนอกการเกษตร เช่น การศึกษาอบรม ดูงานหรือฝึกงานเพื่อนำความรู้มาพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เดิม หรือเพื่อเพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่มีผู้ทำได้ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนเกษตรกร เป็นต้น

2.6 การให้กู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ ค่าลงทุนในการยกระดับการศึกษาของเกษตรกรหรือคนในครัวเรือนของเกษตรกรให้สูงขึ้น การซื้อหรือสร้างทรัพย์สิน ปรับปรุงที่อยู่อาศัย ตลอดจนการให้กู้เงินเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลเกษตรกรลูกค้าหรือคนในครัวเรือน อันเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและคนในครัวเรือนให้ดีขึ้น เช่น การลงทุนซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย หรือซื้อที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง หรือสร้าง ปรับปรุง ต่อเติมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย ตลอดจนการลงทุนเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

3. การให้เกษตรกรกู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อรอการขายผลผลิตผลการเกษตรนั้น ปัจจุบันธนาคารดำเนินงานให้เงินกู้เพื่อรอการขายผลผลิตผลการเกษตรมาเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะการรับจำนำข้าวเปลือก ธนาคารจึงได้กำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อถือใช้กับการรับจำนำผลผลิตผลการเกษตรทุกประเภทที่เกิดภาวะราคาผลผลิตผลการเกษตรตกต่ำด้วยวิธีการรับจำนำผลผลิตผลการเกษตรและการรับจำนำประทวนสินค้า การรับจำนำผลผลิตผลการเกษตรนั้นมีทั้งการรับจำนำผลผลิตผลการเกษตรที่ไม่มีการแปรรูปและผลผลิตผลการเกษตรที่มีการแปรรูป เนื่องจากผลผลิตผลการเกษตรบางชนิดไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้นานตลอดระยะเวลาจำนำ จำเป็นต้องผ่านกระบวนการแปรรูปก่อน นอกจากนี้ ยังได้

กำหนดวิธีการระบายผลิตผลการเกษตร เมื่อครบกำหนดระยะเวลาได้ถอนจำหน่ายแล้ว แต่ราคาผลิตผลการเกษตรยังต่ำกว่าราคาจำหน่ายโดยวิธีการขายผลิตผลการเกษตรแทนเกษตรกรลูกค้าหรือแปรรูปผลิตผลที่รับจำหน่ายแล้วขายเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตผลการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรสามารถขายผลิตผลการเกษตรให้ได้ราคาดีขึ้น

4. การให้เกษตรกรกู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อชำระหนี้สินภายนอกของธนาคาร นอกจากเป็นการให้สินเชื่อตามปกติแก่ลูกค้าเพื่อนำไปชำระหนี้สินภายนอกของธนาคารแล้ว ยังเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในการที่จะช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบความเดือดร้อน และไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับหนี้สิน ทั้งนี้ การให้ลูกค้ากู้เงินเพื่อชำระหนี้สินภายนอก สามารถดำเนินการตามที่มาของแหล่งเงินทุนได้ ดังนี้

4.1 การให้กู้เงินจากเงินทุนปกติของธนาคาร ซึ่งเป็นการให้เงินกู้ตามงบประมาณที่สาขาได้รับอนุมัติจากธนาคารเป็นประจำทุกปี โดยจะดำเนินการจ่ายเงินกู้ได้ เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณจากธนาคารเฉพาะในการจ่ายเงินกู้เพื่อชำระหนี้สินภายนอกหรือขออนุมัติเป็นราย ๆ ไป

4.2 การให้กู้เงินจากเงินทุนที่ธนาคารได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งเป็นการให้เงินกู้ตามนโยบายของรัฐบาล ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ให้ธนาคารเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ การจ่ายเงินกู้จากแหล่งเงินทุนนี้ ธนาคารจะแจ้งให้สาขาทราบเป็นคราว ๆ ไป ดังนั้น สาขาจะดำเนินการได้ต่อเมื่อได้รับแจ้งจากธนาคารแล้วเท่านั้น และเมื่อสาขาดำเนินการจ่ายเงินกู้จากแหล่งเงินทุนนี้ ให้สาขาระงับการจ่ายเงินกู้จากเงินทุนปกติของธนาคาร จนกว่าสาขาจะจ่ายเงินกู้จากแหล่งเงินทุนนี้ครบถ้วนตามเป้าหมายที่ธนาคารกำหนด

5. การให้กู้เงินตามวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหรือเป็นค่าลงทุนในการดำเนินกิจการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับประกอบการ โดยได้รับ ผู้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคารนั้น ให้ถือปฏิบัติตามคำชี้แจงของธนาคารที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะในแต่ละโครงการ

หลักประกันเงินกู้

1. มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นประกัน มีราคาตามที่ธนาคารประเมินได้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้

2. หลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในธนาคารเป็นประกัน โดยจำนวนเงินกู้ต้องไม่เกินร้อยละแปดสิบแห่งค่าของหลักทรัพย์หรือเงินฝากที่เป็นประกัน

3. มีลูกค้าประจำสาขาหรือบุคคลอื่นซึ่งผู้จัดการได้สอบสวนและพิจารณาแล้ว เห็นสมควรทำหนังสือรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมโดยจำนวนเงินกู้ของแต่ละรายต้องไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

4. มีลูกค้าประจำสาขาหรือบุคคลอื่นซึ่งผู้จัดการได้สอบสวนและพิจารณาแล้ว เห็นสมควรให้เป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคนโดยจำนวนเงินกู้ที่ใช้บุคคลค้ำประกันของผู้กู้แต่ละรายต้องไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทและผู้ค้ำประกันหนึ่งคนจะค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกันไม่ได้

5. หลักประกันอื่นตามที่ผู้จัดการกำหนดเป็นประกันโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการธนาคาร

มาตรการช่วยเหลือลูกค้าเงินกู้

1. การพักผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้ต้องเป็นลูกค้าผู้กู้ที่ประสบความเสียหายจากประสบภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติหรือประสบเหตุอย่างอื่นที่ผู้กู้มิได้ก่อให้เกิดขึ้นเอง หรือความเสียหายที่ผู้กู้ก่อให้เกิดขึ้นกับผลผลิตของตนเอง โดยมีได้ประมาทเลินเล่อจนมีรายได้เหลือไม่พอชำระหนี้ ผักผ่อนเวลาชำระหนี้ต่อเนื่องได้ไม่เกิน 5 คราว ๆ ละไม่เกิน 12 เดือนลูกค้าประสบภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติอย่างอื่นที่ร้ายแรงจนไม่สามารถชำระหนี้ได้ ธนาคารจะมีหนังสือแจ้งการให้ความช่วยเหลือลูกค้า โดยไม่เรียกเบี้ยปรับเป็นคราว ๆ

2. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีหนี้อันเป็นภาระหนัก ให้สามารถผ่อนคลายภาระหนี้พร้อมกับการช่วยเหลือให้ลูกหนี้สามารถปรับปรุงฟื้นฟูการประกอบอาชีพของตนขึ้นใหม่ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคต กำหนดให้ลูกหนี้แต่ละรายชำระหนี้ตามศักยภาพแต่ต้องชำระเสร็จไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่จัดทำหนังสือปรับปรุงโครงสร้างหนี้เงินกู้

3. การจำหน่ายหนี้เงินกู้ออกจากบัญชี (ตัดหนี้สูญ) ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ครบถ้วน เช่น ลูกค้าผู้กู้ ลูกหนี้ร่วม ผู้ค้ำประกัน หลบหนีออกจากเขตการค้าดำเนินงานของสาขาโดยไม่สามารถติดตามตัวได้และไม่มีผู้รับใช้หนี้ หรือในกรณีที่ธนาคารฟ้องคดีแต่บุคคลดังกล่าวมีทรัพย์สินไม่เพียงพอชำระหนี้รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียม หรือกรณีศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ธนาคารรับชำระหนี้น้อยกว่าทุนทรัพย์ที่ฟ้องคดี เป็นต้น หนี้ประเภทที่กล่าวมานี้จำเป็นต้องจำหน่ายหนี้เงินกู้ออกจากบัญชี (ตัดหนี้สูญ)

4. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยขอลดดอกเบี้ยและชำระหนี้เสร็จสิ้นเพื่อช่วยเหลือลูกค้าที่มีเหตุหนี้ค้างเกิดจากเหตุสุจริตและจำเป็น มีศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้จำกัด

ที่เกิดจากการเสียชีวิต เจ็บป่วย ชราภาพ มีหนี้สินเป็นภาระหนักมีค่าใช้จ่ายจำเป็นในครอบครัวเช่น
ค่ารักษาพยาบาลและไม่มีทรัพย์สินหรือมีแต่ไม่คุ้มค่าต่อการดำเนินคดี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่

*****

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลในการค้นคว้าแบบอิสระของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท (ภาคพิเศษ) สาขาธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงขอความกรุณาในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาและเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่สนใจวางแผนการบริหารสินเชื่อเพื่อให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าต่อไป จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นิรันดร์ พิธิฐเสนีย์
(ผู้วิจัย)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามความจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 30 -40 ปี
 41 -50 ปี ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป
3. สถานะภาพ โสด สมรส อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน
5. ระดับการศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า
 อนุปริญญาตรี/ปวส.หรือเทียบเท่า ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี
6. ประเภทอาชีพหลักเกี่ยวกับการเกษตร
 1. ทำนา 2. ทำไร่
 3. ทำสวน 4. เลี้ยงสัตว์
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

8. ท่านมีประสบการณ์ด้านการเกษตรมาแล้ว.....ปี
9. นอกจาก ธ.ก.ส.แล้วท่านกู้ยืมเงินจากแหล่งใดบ้าง
- 1.ไม่กู้
  - 2.กู้จาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - 1.ญาติพี่น้อง
    - 2.นายทุน
    - 3.ธนาคารอื่น
    - 4.อื่นๆ.....
10. ท่านใช้บริการสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. เงินกู้ระยะสั้น
  - 2. เงินกู้สำหรับการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร
  - 3. เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม
  - 4. เงินกูระหว่างรอการขายผลผลิต (จำนำ)
  - 5. เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร
  - 6. เงินกู้สำหรับการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร
  - 7. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
11. ที่ผ่านมามาท่านชำระหนี้ ธ.ก.ส.เป็นอย่างไร
- 1.คืนเงินบางส่วน
  - 2.ดอกเบี้ยบางส่วน
  - 3.ดอกเบี้ยทั้งหมด
  - 4.ชำระได้ทั้งหมด

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความตามความจริง

12. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สินเชื่อ ธกส. (กรุณาทำเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นท่าน)

ปัจจัย	ระดับความพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. จำนวนวงเงินกู้มีความพอเพียงต่อความต้องการ					
2. ระยะเวลาให้กู้มีความเหมาะสม					
3. เอกสารที่ใช้ประกอบการกู้มีความเหมาะสม					
4. ภาพพจน์และชื่อเสียงของธนาคาร					
5. อัตราดอกเบี้ยมีความเหมาะสม					
6. ค่าธรรมเนียมในการกู้					
7. อัตราค่าผ่อนชำระต่องวด					
8. สถานที่ตั้งของธนาคาร					
9. การให้บริการของพนักงาน					
10. ความรู้ความสามารถของพนักงาน					
11. ระเบียบ ขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อ					
12. ระยะเวลาในการอนุมัติสินเชื่อ					
13. ระบบการทำงานที่มีความถูกต้อง					
14. มีประเภทสินเชื่อให้เลือกหลากหลาย					
15. ความรวดเร็วในการอนุมัติให้กู้					

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

13. เมื่อเปรียบเทียบการใช้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. กับธนาคารพาณิชย์ ท่านมีความเห็นอย่างไร

- โดย 5 = มีผลต่อระดับการตัดสินใจมากที่สุด   4 = มีผลต่อระดับการตัดสินใจมาก
 3 = มีผลต่อระดับการตัดสินใจปานกลาง   2 = มีผลต่อระดับการตัดสินใจน้อย
 1 = มีผลต่อระดับการตัดสินใจน้อยที่สุด

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัยทางการบริการ	ระดับการเลือก				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ด้านผลิตภัณฑ์					
1.1 มีสินเชื่อให้เลือกหลายประเภท					
1.2 วงเงินสินเชื่อที่ธนาคารให้ตรงกับความต้องการ					
1.3 หลักประกัน / ภาระการค้ำประกันไม่สูงเกินไป รวมถึงมีการประเมินราคาที่เหมาะสมและมีมาตรฐานที่เชื่อถือได้					
1.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
2. ด้านราคา					
2.1 อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อมีความเหมาะสม					
2.2 อัตราค่าปรับผิดสัญญาในการชำระหนี้มีความเหมาะสม					
2.3 อัตราค่าธรรมเนียมในการบริการตรวจหลักประกันมีความเหมาะสม					
2.4 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
3. ด้านการจัดจำหน่าย					
3.1 ทำเลที่ตั้งใกล้บ้านสะดวกในการติดต่อ					
3.2 ติดต่อได้สะดวกในทุกช่องทาง เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต					
3.3 สถานที่กว้างขวาง สะอาด					
3.4 สถานที่จอดรถเพียงพอ					
3.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
4. การส่งเสริมการตลาด					
4.1 การแจกของขวัญของชำร่วยในโอกาสพิเศษ					
4.2 การแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ วิทยุอย่างต่อเนื่อง					
4.3 การแจ้งอัตราดอกเบี้ยสินเชื่ออย่างชัดเจน					

ปัจจัยทางการบริการ	ระดับการเลือก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
4.4 การใช้สิทธิพิเศษแก่สมาชิกที่ใช้บริการด้านสินเชื่อที่มีประวัติการชำระหนี้เงินกู้ตรงเวลา					
4.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
5. ด้านบุคคล					
5.1 พนักงานมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านสินเชื่อได้ชัดเจนและน่าเชื่อถือ					
5.2 พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสพร้อมให้บริการ รับฟังความคิดเห็น และคำติชมของลูกค้าด้วยความเต็มใจ					
5.3 พนักงานกระตือรือร้น และให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเสมอภาคโดยไม่เลือกปฏิบัติ					
5.4 บุคลิกภาพและการแต่งกายของพนักงานเรียบร้อยและเหมาะสม					
5.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
6. ด้านกระบวนการให้บริการ					
6.1 ความสะดวกรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ					
6.2 มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ การให้บริการทางอินเทอร์เน็ต					
6.3 มีระบบการทำงานที่ถูกต้องแม่นยำ ระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ ในการให้บริการไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน เชื่อถือได้					
6.4 ความชัดเจนและเข้าใจง่ายของเอกสารที่ใช้ติดต่อกับธนาคาร เอกสารที่ใช้ประกอบไม่มากเกินไป					
6.5 การส่งหนังสือเตือน และระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้เหมาะสม					

ปัจจัยทางการบริการ	ระดับการเลือก				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
6.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
7. ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ					
7.1 มีป้ายแสดงการให้บริการที่ชัดเจน					
7.2 สภาพแวดล้อมแผนงานสินเชื่อมีความเหมาะสม					
7.3 การจัดแบ่งส่วนงานสินเชื่อมีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน					
7.4 ที่นั่งรอรับบริการสะดวกสบายและเพียงพอ					
7.5 การจัดป้ายชื่อพนักงานและหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
7.6 การออกแบบตกแต่งสำนักงานมีความสวยงามเป็นระเบียบ					
7.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

14. หลังจากที่ท่านได้ใช้บริการเงินกู้กับธนาคารแล้วท่านคิดว่า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. เป็นลูกค้าเงินกู้ของธนาคารต่อไป
- 2. ชักชวนให้เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันมาใช้บริการ
- 3. ไม่ใช้บริการด้านสินเชื่อของธนาคารต่อไป
- 4. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับเงื่อนไขและวิธีการให้สินเชื่อของ ธ.ศ.สาขาเชียงใหม่

- ( ) 1. ดีแล้ว
- ( ) 2. ปรับปรุง เสนอแนะ

.....
 .....

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ผู้วิจัย

ตารางเปรียบเทียบการให้บริการของ ธ.ก.ส. กับธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ

ลำดับ	รายละเอียด	ธ.ก.ส.	ธนาคารพาณิชย์
1.	1 เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่าย (ระยะสั้น)		
	2 เงินกู้เพื่อเป็นการลงทุนเพื่อการเกษตร (ระยะยาว)	ชำระไม่เกิน 15 ปี เว้นแต่มีเหตุพิเศษไม่เกิน 20 ปี และกำหนดให้ผู้กู้ยังไม่ต้องชำระต้นเงินภายในระยะเวลา 5 ปี ก็ได้	ชำระรายงวดทุกเดือน ระยะเวลา 5 ปี ไม่เกิน 15 ปี
2.	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้		
	1 ลูกค้านใหม่ MRR+3 = 9.75 %	6.75 ฝัดนัด+3 %	
	MRR (MINIMUM RETAIL RATE ปัจจุบัน = 6.75 %		
	.2 ลูกค้านเก่า		
	ชั้น 3 A+ = 6.75	6.75 ฝัดนัด+3 %	8.6 ฝัดนัด+24.9 %
	ชั้น AA A+ = 7.50	7.50 ฝัดนัด+3 %	8.6 ฝัดนัด+24.9 %
	ชั้น AA = 8.25	8.25 ฝัดนัด+3 %	8.6 ฝัดนัด+24.9 %
	ชั้น A = 9.00	9.00 ฝัดนัด+3 %	8.6 ฝัดนัด+24.9 %
	ชั้น B = 9.75	9.75 ฝัดนัด+3 %	8.6 ฝัดนัด+24.9 %
	ที่มา		
3.	ค่าธรรมเนียมธนาคาร		
	1 ค่าประเมินราคาหลักทรัพย์	ร้อยละ 0.25 ของราคาประเมินไม่เกิน 10,000 บาท	
	.2 ค่าวิเคราะห์เงินกู้	ร้อยละ 0.25 ของวงเงินกู้ตั้งแต่ 300,000 บาท ขึ้นไป	
	3 ค่าจดทะเบียนจำนองจากวงเงินจำนอง	ธ.ก.ส. ได้รับการยกเว้นจากกรมที่ดิน	ร้อยละ 1 จ่ายให้กับกรมที่ดิน

ลำดับ	รายละเอียด	ช.ก.ส.	ธนาคารพาณิชย์
4.	หลักประกันจำนองอสังหาริมทรัพย์เอกสารสิทธิ์ที่ดินดังนี้		
	1 โฉนดที่ดิน	รับจำนอง	รับจำนอง
	2 โฉนดที่ดินแผนที่	รับจำนอง	ไม่รับจำนอง
	3 ตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้วตาม พ.ร.บ.พ.ศ. 2479	รับจำนอง	ไม่รับจำนอง
	4 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส. ออกให้ผู้ทำประโยชน์ตรงตามหลักเกณฑ์ราชการกำหนด	รับจำนอง	ไม่รับจำนอง
	5 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส.3 ออกโดยภาพถ่ายทางอากาศ	รับจำนอง	ไม่รับจำนอง
	6 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส. 3 ก ออกโดยภาพถ่ายทางอากาศ	รับจำนอง	ไม่รับจำนอง
5.	การจำนองเป็นหลักประกันเงินกู้	อสังหาริมทรัพย์จำนองไม่น้อยกว่า 2 เท่า ของจำนวนวงเงินกู้	ให้กู้ได้ไม่เกิน 80 % ของหลักประกันจำนองไว้
6.	มาตรฐานช่วยเหลือลูกค้ากู้เงิน กรณี กรณีประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำท่วม ฝนแล้ง แผ่นดินไหว ซินามิ	1. ขยายเวลาการชำระหนี้โดยไม่ถือว่าเป็นเส้นประวัตินการชำระหนี้และดอกเบี้ยปรับ 2. พักชำระหนี้ 3. ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ 4. ตัดหนี้สูญ 5. มาตรฐานฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร	1. ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายนิรันดร์ พิสิฐเสณีย์
วัน เดือน ปีเกิด	5 ตุลาคม 2513
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคาร ปีการศึกษา 2530
สำเร็จการศึกษา	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2534
ประวัติการทำงาน	พนักงานสินเชื่อประจำสาขา ธ.ก.ส. สาขาวังเหนือ ปี 2537 – 2539 พนักงานสินเชื่อประจำสาขา ธ.ก.ส. สาขาห้างฉัตร ปี 2540 – 2543 พนักงานสินเชื่อประจำสาขา ธ.ก.ส. สาขาเกาะคา ปี 2544 – 2547 พนักงานสินเชื่อประจำสาขา ธ.ก.ส. สาขาฝาง ปี 2548 – 2550 พนักงานบริหารสินเชื่อ 8 ประจำสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2550 – 2551 หัวหน้าหน่วยอำเภอแม่ออน ธ.ก.ส. สาขาแม่ออน ปี 2551 – 2552 หัวหน้าหน่วยอำเภอสันกำแพง ธ.ก.ส. สาขาสันกำแพง ปี 2552 – 2553 หัวหน้าหน่วยอำเภอเมืองเชียงใหม่ ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ ปี 2553–ปัจจุบัน